

POPIS VZDĚLÁVACÍHO MODULU
A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Neumělecký text a informace
2. Kód:
3. Kategorie/obor vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
4. Typ vyučovací jednotky: vzdělávací modul
4. Délka výuky – doporučený počet vyučovacích hodin: 16 hodin
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: František Brož, Daniel Hanták, NPI
6. Vstupní předpoklady: absolvování jazykových kurzů z předchozích ročníků (především Základy komunikace a jazykové kultury I a II, Aplikace teoretických poznatků v jazykové praxi I a II)
Doporučené umístění v učebním plánu: 2. ročník, kontinuální výuka
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Tento modul navazuje a dále prohlubuje poznatky z předchozích jazykových modulů. Zaměřuje se jak na vlastní produkci neuměleckých textů, tak práci s texty již existujícími. Cílem je upevnit některé základní pojmy (funkční styly, slohotvorné činitele atd.), ale zároveň by se měl zaměřit především na praktické využití a hodnocení jednotlivých aspektů textů. Zároveň důležitým aspektem tohoto modulu zůstává práce s informacemi, která bude ještě prohloubena v dalších modulech (nejen Kritické hodnocení informací, ale i Etický a sociální rozměr textu, obrana proti manipulaci I a II). Zde jde především o jasné shrnování a přenášení zjištěných informací druhým. Obsahem modulu je tedy zejména rozvoj čtenářské gramotnosti žáků. Žáci se učí kritické práci s informacemi od jejich příjmu přes posouzení až k jejich samostatnému zpracování. Pracuje se s tištěnými souvislými i nesouvislými (graf, obrázek, mapa, tabulka, schéma...) texty. 2. Očekávané výsledky učení včetně indikátorů orientuje se efektivně v neuměleckém textu psaném i mluveném - rozpozná útvar signalizovaný neuměleckým textem, posoudí jeho adekvátnost vzhledem k odhadovanému komunikačnímu záměru; - vyhledá bez nutnosti četby celého textu na základě jeho podoby či klíčových slov pasáže relevantní pro daný čtenářský záměr; - porozumí sdělením v nesouvislých neuměleckých textech, vyhledá informace v tabulkách, schématech, grafech, diagramech...; - reflektuje svou rychlost čtení a aplikuje techniky její regulace a zvyšování vzhledem k čtenářskému záměru; - naslouchá pozorně mluvenému projevu a orientuje se v jeho struktuře vyhodnocuje etický a sociální rozměr neuměleckého (zejména mediálního) textu - odhadne autorský záměr; - posuzuje text z hlediska kontextu a odhaluje případný podtext; - rozpozná využití příznakové či hodnotící slovní zásoby a navrhuje její neutrálnější či spravedlivější alternativy; - identifikuje (např. v užití myšlenkových schémat) specifickou perspektivu neuměleckého textu a jeho sklon či zkreslení (bias); - rozlišuje funkce a záměry neuměleckého textu, které jsou nenáležité vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu, od funkcí a záměrů adekvátních;

- rozlišuje a používá různé způsoby čtení textů; - rozezná přípustnou interpretaci textu od dezinterpretace; - zhodnotí platnost a logiku argumentů využitých v textu, rozpozná argumentační laby a klamnou argumentaci různého typu			
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností - ZG čtenářská a pisatelská, - KK kulturní, komunikační, k učení, k řešení problémů, k podnikavosti a pracovní, digitální			
4. Obsah vzdělávání Předmětem modulu je nejen vytváření vlastních písemných neumeleckých projevů, ale i hodnocení a diskuze nad texty existujícími. Žáci si upevňují a dále rozvíjejí dovednosti zejména v oblasti: - rozpoznávání funkčních stylů a slohových útvarů; - uplatnění jazyka a stylu odpovídající komunikační situaci (a jeho hodnocení u textů cizích); - písemný i mluvený projev (tam, kde mluvená forma převládá); - vyjádření vlastních stanovisek; - vedení a řízení diskuze nad kvalitou a různými aspekty textu; - porozumění neumeleckému textu; - kritické myšlení ve vztahu k psanému textu; - práce s informacemi – nalezení, shrnutí i odpovídající interpretace			
5. Vzdělávací strategie - příprava vlastních neumeleckých textů v různých slohových útvarech a pro různé situace; - hraní rolí; - vedení diskuze nad texty; - práce s již realizovanými texty; - formální i neformální interakce; - osvojování dovednosti souladu prostředků verbální a nonverbální komunikace; - aktivní role vyučujícího – porovnání výhod/nevhod prostředků užívaných v mluvených i psaných projevech, vytváření modelových komunikačních situací...; - práce s tematickými soubory úloh zaměřenými na rozvoj a ověřování dovedností odvozených od psaného textu (práce s úlohami i pracovními listy může probíhat individuálně i ve skupinách); - práce s audio/videoukázkami pod metodickým vedením vyučujícího; - práce s pracovními listy k audio/videoukázkám (práce s úlohami i pracovními listy může probíhat individuálně i ve skupinách); - vyhledávání požadovaných informací v textu; - vysvětlení významu konkrétní části tištěného textu; - rozlišení podstatných a nepodstatných informací; - rozeznání faktů, názorů a domněnek; - orientace ve zdrojích informací (knihovny, noviny, časopisy, internet, bulvár). - řízená diskuze k problematice prezentování faktů, názorů, domněnek prostřednictvím mluveného slova; - reakce na psané projevy různého charakteru			
C. VÝSTUPNÍ ČÁST			
1. Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha
Průběžné	100	porozumění problematice vybraných obsahových kapitol modulu	30 %

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh			
Sumativní - příprava vlastních textů; hodnocení pozitiv a negativ textů cizích (krátký vlastní výstup)	100	kompetence kulturní, komunikační – prezentační, k podnikavosti a pracovní; aktivní přístup a podíl na realizaci, řízení realizace výstupu	60 %
Reflexe - zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %
Závěrečné hodnocení modulu je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočtení váženého průměru na známky:			
85–100 1			
70–84 2			
55–69 3			
40–54 4			
0–39 5			
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje			
Kritické listy: občasník pro kritické myšlení.			
Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. Praha, Academia 1994.			
Slovník spisovného jazyka českého. Praha, Nakladatelství ČSAV, 1960–1971, 4 sv.; reedice Academia, Praha 1989, 8 sv.			
Příruční slovník jazyka českého. Praha, Státní nakladatelství / SPN, 1935–1957.			
Nový akademický slovník cizích slov. Praha, Academia 2005.			
Nová slova v češtině. Praha, Academia 1998.			
Nová slova v češtině 2. Praha, Academia 2004.			
Hugo, J.: a kol.: Slovník nespisovné češtiny. Praha, Maxdorf 2009.			
Štícha, F: O nepřesnosti našeho vyjadřování. Jazyk jako produkt intuitivního myšlení. Praha, Academia 2016.			
Just, V.: Velký slovník floskulí. Praha, Leda 2009.			
sbírký testových úloh, pracovní listy, učebnice a další výukové materiály dle potřeb vyučujícího aj.			
4. Poznámky			